

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Wojciech Misiąg

KZD – 4100-02-01/2013

P/13/127

WYSTĄPIENIE
POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/127 - Wykonanie budżetu państwa w 2012 r. w części 66 – Rzecznik Praw Pacjenta
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Zdrowia
Kontrolerzy	Barbara Górkowska, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 82882 z dnia 7 stycznia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 2) Danuta Nosal, inspektor k.p., upoważnienie do kontroli nr 82883 z dnia 7 stycznia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Biuro Rzecznika Praw Pacjenta.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krystyna Barbara Kozłowska, Rzecznik Praw Pacjenta. (dowód: akta kontroli str. 2B)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w 2012 roku w części 66 - Rzecznik Praw Pacjenta.

Rzetelnie i terminowo sporządzono sprawozdania budżetowe, które przedstawiały prawdziwy obraz dochodów i wydatków oraz należności i zobowiązań, a kwoty w nich wykazane były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Zrealizowano wnioski po kontroli NIK z wykonania budżetu w 2011 r., a mianowicie:

- ograniczono liczbę umów cywilnoprawnych zawieranych z pracownikami etatowymi Biura z 21 umów zawartych w 2011 r do czterech w 2012 r.;
- zaprzestano dofinansowywania kosztów nauki osób niespełniających kryteriów określonych w Zarządzeniu nr 12/2011²;
- zwiększono o 10 osób zatrudnienie na stanowiskach Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego;
- ograniczono wydatki Biura na wypłatę ryczałtów za używanie samochodów prywatnych do celów służbowych;
- zaprzestano opłacania rachunków za umowy cywilnoprawne przed zrealizowaniem zleconych zadań.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeśli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali nie dawałoby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, ocenę ogólną należy uzupełnić o dodatkowe objaśnienie.

² Zarządzenie nr 12/2011 Dyrektora Generalnego Biura Rzecznika Praw Pacjenta z 1 kwietnia 2011 r. w sprawie zasad organizacji i prowadzenia szkoleń oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników Biura Rzecznika Praw Pacjenta.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że w umowie najmu nieruchomości nie zawarto dodatkowych wymagań dotyczących standardów wykończenia pomieszczeń biurowych przeznaczonych dla kierownictwa Urzędu, pomimo że Wynajmujący oferował pełną gotowość do przygotowania pomieszczeń zgodnie z oczekiwaniami Najemcy. Spowodowało to konieczność poniesienia z budżetu Rzecznika wydatków w wysokości 64.9 tys. zł. Ponadto nieterminowo rozpatrywano skargi i nierzetelnie prowadzono rejestr skarg na działalność Biura.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

Ustawa budżetowa na 2012 r. nie przewidywała dochodów w cz.66 - Rzecznik Praw Pacjenta. W 2012 r. wpłynęła na rachunek Biura kwota 1.162,62 zł, która pochodziła z finansowych rozliczeń z czterema kontrahentami³. Została ona przekazana na rachunek Ministerstwa Finansów w terminach zgodnych z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁴. Na koniec 2012 r. w Biurze nie wystąpiły należności budżetowe.

(dowód: akta kontroli str. 671, 671A)

2. Wydatki budżetowe

2.1. Planowanie wydatków budżetowych

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2012 wydatki budżetu państwa w części 66 - Rzecznik Praw Pacjenta zostały zaplanowane w wysokości 8.258 tys. zł.

W dniu 28 marca 2011 r. Rzecznik przekazał do Ministerstwa Finansów wypełniony formularz RZ-2 „Środki budżetu państwa przeznaczone na sfinansowanie inwestycji” wraz z omówieniem, w którym wnioskowano ponadto o kwotę 8.340 tys. zł, z przeznaczeniem głównie na zakup, budowę lub modernizację budynku na potrzeby Biura.

Wniosek ten nie został uwzględniony i w planie na 2012 r. nie przewidziano wydatków na zakupy inwestycyjne.

(dowód: akta kontroli str. 3 – 4, 290 – 299)

W trakcie roku plan wydatków został zwiększony, na podstawie decyzji Ministra Finansów nr MF/FS06/004611 z dnia 12 października 2012 r., o kwotę 300.201 zł, pochodzącą z rezerwy celowej, na sfinansowanie zmian organizacyjnych w 2012 r. Środki te były przeznaczone na sfinansowanie wynagrodzeń (wraz z pochodnymi) dla 11 nowych pracowników w Biurze Rzecznika Praw Pacjenta, tj. jednej osoby zajmującej kierownicze stanowisko państwowe i dziesięciu członków korpusu służby cywilnej. Z przyznanej kwoty rezerwy wykorzystano 252.345 zł, a pozostałe wydatki w wysokości 47.856 zł, decyzją nr 14/2012 Rzecznika Praw Pacjenta z dnia 14 grudnia 2012 r., zostały zablokowane, ponieważ nie zatrudniono Zastępcy Rzecznika Praw Pacjenta.

(dowód: akta kontroli str. 3-62, 32 – 44, 51, 300-301)

W 2012 r. Rzecznik wydał 15 decyzji w sprawie przeniesień wydatków między paragrafami klasyfikacji budżetowej.

(dowód: akta kontroli str. 3 – 63)

³ Na kwotę 1.162,62 zł złożyły się następujące zwroty środków na rachunek Rzecznika Praw Pacjenta: 1.014,55 zł za zwrócone dostawcy klawiatury do komputerów, 112,37 zł za niedostarczony komentarz do ustawy, 35,70 zł różnica cen wynikająca z wymiany sejfów.

⁴ Dz. U. Nr 20, poz. 103.

Zwiększenia planu wydatków dokonano m.in. w §4400 (opłaty za administrowanie i czynsze) ze 142 tys. zł do 271 tys. zł i w §4300 (zakup usług pozostałych) z 333 tys. zł do 552 tys. zł.

Na wydatki inwestycyjne, po zmianach planu, przeznaczono i wykorzystano 168 tys. zł - na zakup systemów alarmowych i informatycznych oraz sprzętu biurowego. Kwoty jednorazowych zwiększeń nie przekraczały 100 tys. zł.

Zmniejszenia planu wydatków dokonano m.in. w §4170 (wynagrodzenia bezosobowe) z 561 tys. zł do 273 tys. zł i w §4270 (zakup usług remontowych) z 55 tys. zł do 22 tys. zł.

Przeniesienia wydatków wynikały, jak wyjaśniono, przede wszystkim z potrzeb związanych ze zmianą siedziby Rzecznika. W ocenie NIK były uzasadnione koniecznością zapewnienia finansowania zadań.

(dowód: akta kontroli str. 3-63, 5-31, 45-50, 206-208, 610)

2.2. Realizacja wydatków budżetowych

Opis stanu faktycznego

Zrealizowane wydatki budżetu państwa w części 66 - Rzecznik Praw Pacjenta wyniosły 8.509 tys. zł, co stanowiło 99,4% planu po zmianach. W porównaniu do 2011 r. były one wyższe o 1.547 tys. zł, tj. o 22,2%.

Najwyższe wydatki poniesiono na wynagrodzenia osobowe, które łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym członków korpusu służby cywilnej oraz pozostałych pracowników wyniosły 5.287 tys. zł⁵, tj. 62% ogólnych wydatków. Wydatki na pochodne od wynagrodzeń⁶ wyniosły 924 tys. zł (10,9%), zakup usług pozostałych⁷ - 552 tys. zł (6,5%), zakup materiałów i wyposażenia⁸ - 482 tys. zł (5,7%), wynagrodzenia bezosobowe⁹ 273 tys. zł (3,2%).

Badaniem objęto wydatki w wysokości 1.593 tys. zł, tj. 18,7% wydatków ogółem.

(dowód: akta kontroli str. 301)

2.3. Wydatki na wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2012 r. wyniosło 5.507,75 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2011 r. było wyższe o 9%.

Wzrost przeciętnego wynagrodzenia w Biurze Rzecznika Praw Pacjenta w 2012 r. wynikał z zatrudnienia dodatkowo dziesięciu nowych pracowników, z których ośmiu zatrudniono na specjalistycznych stanowiskach, co wiązało się z przyznaniem im wyższego wynagrodzenia.

(dowód: akta kontroli str. 269-271,778)

Z uzasadnienia do ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego¹⁰, punktu 3 - „Ocena skutków regulacji” wynikało, że docelowa liczba Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego powinna wynieść 50 osób.

W dniu 31 grudnia 2012 r. Biuro zatrudniało 37 Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, tj. o 10 więcej niż w dniu 31 grudnia 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 219 - 220, 231-246)

Uwagi dotyczące kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że 2012 r. był kolejnym rokiem, w którym nie osiągnięto, określonej w uzasadnieniu do ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, liczby Rzeczników.

⁵ §4010-wynagrodzenia osobowe pracowników 640 tys. zł, §4020-wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej - 4.404 tys. zł, §4040-dodatkowe wynagrodzenie roczne - 243 tys. zł.

⁶ §4110-skl. ZUS - 831 tys. zł, 4120-składki na fundusz Pracy - 93 tys. zł.

⁷ §4300-zakup usług pozostałych.

⁸ §4210-zakup materiałów i wyposażenia.

⁹ §4170- wynagrodzenia bezosobowe.

¹⁰ Dz. U. z 2005 Nr 141, poz. 1183.

Opis stanu
faktycznego

2.4. Umowy cywilnoprawne

W ustawie budżetowej na 2012 r. zaplanowano wydatki bezosobowe w wysokości 561 tys. zł. Plan tych wydatków zmniejszono do kwoty 273 tys. zł i wykonano w 100%. Wydatki z tego tytułu były wyższe w stosunku do 2011 r. o 19,74%.

Wzrost wartości umów cywilnoprawnych w 2012 r. w stosunku do 2011 r. spowodowany był koniecznością zatrudnienia audytora wewnętrznego i radcy prawnego. Wydatki na ten cel wyniosły 97.068,39 zł, tj. 34,9% wartości wszystkich umów cywilnoprawnych.

Jak wyjaśnił Dyrektor Generalny, Biuro z końcem 2012 r. zaprzestało zawierania umów cywilnoprawnych z etatowymi pracownikami Biura, co było realizacją wniosku NIK z roku poprzedniego.

Czternaście umów zawarto z siedmioma osobami, które następnie zatrudniono na podstawie umów o pracę. Jedna osoba została zatrudniona po przejściu procedury naboru, wymaganej ustawą o służbie cywilnej.

W zbadanych 22 umowach cywilnoprawnych stwierdzono, że płatności dokonano po zrealizowaniu zadań.

(dowód: akta kontroli str. 64-70, 104-205, 153, 214, 221 – 223, 64-99, 759, 765, 758)

2.5. Zamówienia publiczne

Opis stanu
faktycznego

W 2012 r. Biuro RPP przeprowadziło pięć postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w tym jedno rozpoczęte w grudniu 2012 r. zakończono w lutym 2013 r. Cztery zamówienia o wartości 454.953,75 zł¹¹ udzielono w trybie przetargu nieograniczonego, jedno na świadczenie usług pocztowych o wartości 88.000 zł zostało udzielone w trybie z wolnej ręki Poczcie Polskiej S.A.

Kontrolą objęto cztery postępowania o łącznej wartości 381.301,35 zł (usługi pocztowe, usługi bezpłatnej infolinii, dostawy materiałów eksploatacyjnych do sprzętu biurowego, dostawy 4 szt. zestawów komputerowych stacjonarnych oraz 4 szt. laptopów).

W skontrolowanych postępowaniach NIK nie stwierdziła nieprawidłowości. Postępowania przeprowadzono zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹².

(dowód: akta kontroli str. 561-562)

Ocena cząstkowa

2.6. Opłaty z tytułu czynszów za najem pomieszczeń biurowych

Opis stanu
faktycznego

Zaplanowane wydatki na czynsze w wysokości 142 tys. zł, w ciągu roku zostały zwiększone do kwoty 271 tys. zł, tj. o 90,9%. Spowodowane to było koniecznością opłacenia kosztów najmu nowej siedziby Biura położonej przy ul. Młynarskiej 46 i 48 w Warszawie.

(dowód: akta kontroli str.301)

Rzecznik Praw Pacjenta wyjaśniła m.in, że „(...) W roku 2011, w związku ze zwiększającym się zatrudnieniem, liczba pokoi stała się niewystarczająca (...). Ponadto, w 2012 r. Biuro otrzymało informację, iż w przypadku chęci przedłużenia przedmiotowej umowy zostanie podniesiona stawka czynszu oraz opłaty eksploatacyjnej za budynek przy Al. Zjednoczenia 25. Powyższe było dodatkowym argumentem do poszukiwania nowej siedziby, która spełniałaby oczekiwania i zapewniła prawidłowe funkcjonowanie Biura Rzecznika Praw Pacjenta.”

(dowód: akta kontroli str. 530)

¹¹ Dostawa materiałów eksploatacyjnych do sprzętu biurowego do kwoty 85.786,35zł, usługa bezpłatnej infolinii- do 170.00 zł, dostawa komputerów -37.515 zł, dostawa 12 szt. laptopów - 36.652,40 zł usługa pocztowa – do kwoty 88.000 zł.

¹² Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

Dyrektor Generalny Biura zawarł w dniu 12 listopada 2012 r. umowę najmu pomieszczeń biurowych, magazynowych oraz 30 miejsc parkingowych w budynkach położonych w Warszawie przy ul. Młynarskiej nr 46 i 48, o łącznej powierzchni 1770,13 m² (§ 3 pkt 3.1 umowy).

Wynajmujący - PHZ VIPOL Spółka z o.o., zadeklarował oddanie Najemcy wynajmowanych pomieszczeń w stanie gotowym do umówionego użytkowania oraz wyraził gotowość przygotowania powierzchni biurowej zgodnie z oczekiwaniami Najemcy na własny koszt¹³. Pomimo tego, w załączniku nr 2 do umowy, w którym określono standard wykończenia wynajmowanych pomieszczeń biurowych, nie ustalono wymogów dotyczących wykończenia gabinetów Rzecznika, Zastępcy Rzecznika oraz Dyrektora Generalnego. Skutkiem tego, adaptację tych pomieszczeń sfinansowano ze środków budżetowych wydatkując na ten cel kwotę 64.922,59 zł¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 303-336, 473-480, 514-521)

Dyrektor Generalny wyjaśnił m.in., że „(...) pomieszczenia zostały wykończone przez Wynajmującego zgodnie ze specyfikacją załączoną jako załącznik nr 2 do umowy najmu. Załącznik nr 2 obejmował prace wykończeniowe: standardowe oraz prace adaptacyjne przystosowujące pomieszczenia do potrzeb Najemcy. Ponieważ prace wykonane w części pomieszczeń zlokalizowanych na piętrze II budynku nr 46 nie były pracami standardowymi – wykonanie oraz ich realizacja zostały poniesione przez Biuro (...)”.

(dowód: akta kontroli str. 501)

W ocenie NIK niezapewnienie w załączniku do umowy wymagań określających standard wykończenia gabinetów kierownictwa Urzędu, skutkowało niegospodarnym wydatkowaniem kwoty 64.922,59 zł.

2.7. Wydatki związane z użytkowaniem samochodów służbowych i prywatnych przez pracowników Biura

Opis stanu faktycznego

W 2012 r. Rzecznik dysponował trzema samochodami służbowymi, w tym dwoma użytkowymi na podstawie rocznych umów zawartych z Centrum Usług Wspólnych (CUW). Koszty utrzymania samochodów służbowych Biura, na które składały się: ubezpieczenia, naprawy, zakup paliwa itp., wyniosły w 2012 r. 24 581,95 zł i były niższe od kosztów w 2011 r. o 5,38%.

(dowód: akta kontroli str. 506-513)

W 2012 r. Biuro wydatkowało na wypłatę ryczałtów z tytułu użytkowania samochodów prywatnych do celów służbowych kwotę 29 206,30 zł, tj. o 2,22% mniej niż w 2011 r. Z dniem 1 czerwca 2012 r. Dyrektor Generalny Biura ograniczył czterem pracownikom wysokość miesięcznego limitu kilometrów z 700 km do 500 km, a od 1 października 2012 r. rozwiązano jedną umowę o użytkowanie samochodu prywatnego do celów służbowych.

Z wyjaśnienia Dyrektora Generalnego wynika, że raz na pół roku monitoruje on wykorzystanie ryczałtów.

(dowód: akta kontroli str. 757-758)

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia podejmowane działania, zmierzające do optymalizacji wydatków ponoszonych na ryczałty z tytułu użytkowania samochodów prywatnych do celów służbowych.

Ocena cząstkowa

¹³ Oferta z dnia 22 października 2012 r.

¹⁴ Faktura VAT nr 0022/2012 – 14.108,10 zł, rachunek nr 86/2012 – 11.500 zł, faktura VAT nr 0027/2012 – 13.688,67 zł, faktura VAT nr 198/MG/12/12 – 12.902,70 zł, faktura VAT nr 0024/2012 – 12.723,12 zł.

Opis stanu
faktycznego

2.8. Dofinansowanie kosztów nauki pracowników

Wydatki związane z dopłatami do kosztów nauki wyniosły 26.322,30 zł i były niższe od poniesionych w 2011 r. o 13,25%.

W 2012 r. dofinansowanie do kosztów nauki przyznano ośmiu osobom, z tego sześciu w ramach kontynuacji nauki rozpoczętej w latach 2009-2011, dwóm osobom przyznano dofinansowanie po raz pierwszy. Z badanej dokumentacji wynikało, iż wszystkie osoby spełniały warunki określone w zarządzeniu nr 12/2011 Dyrektora Generalnego Biura Rzecznika Praw Pacjenta z 1 kwietnia 2011 r. w sprawie zasad organizacji i prowadzenia szkoleń oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników Biura Rzecznika Praw Pacjenta.

Dofinansowanie kosztów nauki było zgodne z Zarządzeniem nr 12/2011 Dyrektora Generalnego Biura Rzecznika Praw Pacjenta.

(dowód: akta kontroli str.843-878)

2.9. Wydatki na pokrycie kosztów podróży służbowych

Planowane wydatki na podróże służbowe krajowe w wysokości 66 tys. zł w ciągu roku zostały zwiększone do kwoty 71 tys. zł (o 7,58%) i wykorzystane w 100%. W badanej dokumentacji nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 721)

2.10. Plan finansowy wydatków w układzie zadaniowym

Opis stanu
faktycznego

W Planie finansowym wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym na rok 2012 dla części budżetowej 66 – Rzecznik Praw Pacjenta w funkcji 16 - „sprawy obywatelskie” określono jedno zadanie – „ochrona praw obywatelskich, praw dziecka i praw pacjenta”, jedno podzadanie – „ochrona praw pacjenta” oraz dwa działania. Na działanie nr 1 – „rozpatrywanie skarg i podejmowanie interwencji w zakresie naruszeń praw pacjenta oraz nadzór nad przestrzeganiem praw pacjenta szpitala psychiatrycznego” zaplanowano wydatki w kwocie 6.606 tys. zł. Na działanie nr 2 – „finansowanie działalności ogólnopolskiej infolinii dotyczącej udzielania informacji odnośnie praw pacjenta” zaplanowano wydatki w kwocie 1.652 tys. zł.

Z rocznego sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym w 2012 r. (Rb-BZ 1), przekazanego do Ministerstwa Finansów w dniu 20 lutego 2013 r., wynika że w 2012 r. wpłynęło 63.644 spraw, w stosunku do planowanych 29.000, tj. 219,5% planu. Liczbę wniosków skierowanych do Rzecznika Praw Pacjenta w formie pisemnej i poprzez bezpośredni kontakt z pracownikami Biura, udzielonych porad prawnych oraz podjętych przez Biuro interwencji, planowano na 14.000, a wykonano w liczbie 27.757. Liczbę spraw zgłoszonych za pośrednictwem infolinii planowano na 15.000, a wykonano w liczbie 35.887.

W ocenie NIK wydatki na realizację tych zadań mają charakter stały, a ustalone mierniki są nieprzydatne do oceny wykorzystania środków na ich realizację.

(dowód: akta kontroli str. 601 – 604)

3. Skargi na działalność Biura

Opis stanu
faktycznego

Rejestr skarg na działalność Biura w 2012 r. zawierał 114 wpisów. Na podstawie analizy rejestru skarg i wniosków w Biurze oraz akt spraw Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że rejestr był prowadzony bez dołożenia należytej staranności, wpisywano błędne daty wpływu pism i udzielanych odpowiedzi. Spośród 11

zbadanych spraw, w 8 udzielono odpowiedzi nie zachowując ustawowego¹⁵ 30-dniowego terminu¹⁶, zaś 3 sprawy zostały błędnie zakwalifikowane jako skargi na działalność Biura.

Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono pomimo wydania przez Dyrektora Generalnego Zarządzenia nr 7/2012 z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie określenia mechanizmów analizy skarg i wniosków dotyczących działalności Biura.

(dowód: akta kontroli str. 611 – 641)

4. Rzetelność rocznych sprawozdań budżetowych oraz kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych

Opis stanu
faktycznego

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że sprawozdania budżetowe zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia: 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁷ i 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹⁸.

Sprawozdania te przekazują prawdziwy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań w 2012 r. Zostały sporządzone prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

(dowód: akta kontroli str. 642-678)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych i kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych oraz zgodność kwot wydatków ujętych w sprawozdaniach z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym z ewidencją księgową.

5. Księgi rachunkowe

Opis stanu
faktycznego

Przyjęta przez Rzecznika Praw Pacjenta dokumentacja, opisująca obowiązujące zasady rachunkowości, spełniała warunki określone w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (uor)¹⁹. Dokumentacja była dostępna dla pracowników Biura Rzecznika Praw Pacjenta. Określono w niej – stosownie do standardów rachunkowości – stanowiska i zakresy obowiązków osób odpowiedzialnych za wykonywanie poszczególnych czynności w ramach systemu rachunkowości, w tym kontroli funkcjonalnej.

W Biurze funkcjonował, zatwierdzony do stosowania przez Dyrektora Generalnego Biura, system księgowości komputerowej „Finanse DDJ wersja 9.000.3”. Zasady ochrony danych, w tym metody zabezpieczenia dostępu do danych oraz systemu ich przetwarzania, określone zostały w załączniku nr 1 do Zarządzenia nr 9/2011 Rzecznika Praw Pacjenta z dnia 29 grudnia 2011 r., zmieniającego Zarządzenie nr 3/2010 z dnia 01 października 2010 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości Biura RPP. System księgowości komputerowej spełniał wymagania określone w ustawie o rachunkowości, tj. zapewniał:

- ciągłość numeracji zapisów w dzienniku oraz ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu (art. 14 ust. 4 uor),

¹⁵ Art. 237 §1 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267).

¹⁶ Z przekroczeniem terminu rozpatrzono: o 2 dni - 1 skargę, o 3 – 10 dni - 3 skargi, o 11-20 dni - 4 skargi.

¹⁷ Dz. U. Nr 20, poz. 103.

¹⁸ Dz. U. Nr 43, poz. 247.

¹⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 330.

- kontrolę kompletności i poprawności zapisów, w tym poprawności sekwencji dat: operacji gospodarczej, dowodu i zapisu księgowego (art. 23 ust. 3 i 4 pkt 3 uor),
- trwałość zapisów i brak możliwości ich modyfikacji (art. 23 ust. 1 uor).

Badaniem w zakresie poprawności i rzetelności ksiąg rachunkowych objęto operacje gospodarcze zaewidencjonowane w dzienniku. Z dziennika wygenerowano 1534 dokumenty na kwotę 2.038.139,72 zł.

Doboru próby do kontroli dokumentów księgowych dokonano metodą monetarną²⁰. Wylosowano 91 dokumentów o łącznej wartości 944.963,56 zł. Ponadto dokonano kontroli ośmiu faktur o wartości 67.660,31 zł, wybranych na podstawie doboru celowego.

Wszystkie zbadane dokumenty zawierały elementy dowodu księgowego, określone w ustawie o rachunkowości.

W zapisie księgowym dotyczącym faktury nr 3/12/2012 na kwotę 12 000 zł (0,11% wartości badanych faktur) stwierdzono błędny zapis daty operacji (operację z dnia 27 grudnia 2012 r. ujęto w księgach z dniem 28 grudnia 2012 r.).

Główna Księgowa wyjaśniła, że była to pomyłka pisarska pracownika wprowadzającego dane do systemu.

(dowód: akta kontroli str. 783-840)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych i kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych oraz ich zgodność z zasadami rachunkowości, a także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości oraz mechanizmów kontroli dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²¹, wnosi o:

1. rzetelne prowadzenie rejestru skarg na działalność Rzecznika i przestrzeganie określonych w Kpa terminów ich rozpatrywania;
2. podjęcie skutecznych działań zmierzających do zatrudnienia brakujących Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

²⁰ MUS (Monetary Unit Sampling) – statystyczny dobór próby, w którym prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem, za pomocą programu Pomocnik Kontrolera PK-5.3.

²¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 5 kwietnia 2013 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Wojciech Misiąg

